

Tvorba a užití HDP - 1. čtvrtletí 2023

30.5.2023 - Vladimír Kermiet, Jan Benedikt | Český statistický úřad

Podle zpřesněného odhadu se hrubý domácí produkt v 1. čtvrtletí mezičtvrtletně nezměnil a meziročně klesl o 0,4 %. Meziroční pokles HDP byl ovlivněn zejména nižšími výdaji na konečnou spotřebu domácností a úbytkem zásob, naopak pozitivně působila zahraniční poptávka.

Podle zpřesněného odhadu česká ekonomika v prvním čtvrtletí mezičtvrtletně stagnovala, přičemž meziročně zaznamenala pokles poprvé od prvního čtvrtletí 2021. Hrubý domácí produkt (HDP) očištěný o cenové vlivy a sezónnost¹⁾ se ve srovnání s předchozím čtvrtletím nezměnil a meziročně klesl o 0,4 %.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) vzrostla v 1. čtvrtletí mezičtvrtletně o 0,8 % a meziročně o 1,1 %. V mezičtvrtletním srovnání nejvíce přispěl k růstu HPH zpracovatelský průmysl (růst 2,0 %), skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (+1,5 %) a informační a komunikační činnosti (3,7 %). Pokles nastal v peněžnictví a pojištnictví (-7,0 %).

Na meziročním růstu HPH (+1,1 %) se nejvíce podílel průmysl +0,4 p. b. (růst o 1,6 %), činnosti v oblasti nemovitostí +0,4 p. b. (+4,5 %) a odvětví veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče +0,4 p. b. (+2,6 %). Negativní vliv mělo stavebnictví -0,2 p. b. (-3,8 %) a skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství -0,5 p. b. (-2,8 %).

„Na straně poptávky byly hlavními faktory mezičtvrtletního vývoje HDP v 1. čtvrtletí rostoucí zahraniční poptávka a spotřební výdaje vládních institucí. Negativně působily výdaje na konečnou spotřebu domácností a tvorba hrubého kapitálu,” komentuje údaje Vladimír Kermiet, ředitel odboru národních účtů ČSÚ.

Meziroční pokles HDP (-0,4 %) ovlivnily zejména výdaje na konečnou spotřebu domácností -3,0 p. b.²⁾ a změna stavu zásob -2,8 p. b. Pozitivní vliv měly výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí +0,8 p. b. a zahraniční poptávka +4,6 p. b.

Výdaje na konečnou spotřebu klesly mezičtvrtletně o 0,3 % a meziročně o 3,2 %, z toho výdaje na konečnou spotřebu domácností se mezičtvrtletně snížily o 1,2 %. Pokles nastal u výdajů za nákup předmětů krátkodobé spotřeby a služeb. Meziročně klesly výdaje na konečnou spotřebu domácností o 6,4 %. Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí mezičtvrtletně vzrostly o 1,9 % a meziročně o 3,9 %.

Tvorba hrubého fixního kapitálu klesla mezičtvrtletně o 1,8 % a vzrostla o 0,3 % meziročně. Rostly investice do dopravních prostředků, ICT a ostatních strojů a zařízení. Naopak klesaly investice do obydlí a ostatních budov a staveb. Změna stavu zásob³⁾ činila +43,2 mld. Kč, což ale bylo o 30,9 mld. Kč méně než ve stejném čtvrtletí předchozího roku.

Saldo zahraničního obchodu se zbožím a službami dosáhlo v běžných cenách hodnoty 93,7 mld. Kč, bylo tak o 92,7 mld. vyšší než ve stejném období předchozího roku. Vývoz rostl mezičtvrtletně reálně o 2,5 %. V meziročním srovnání vzrostl o 9,5 %, kde vývoj nejvíce ovlivnil růst vývozu elektrických zařízení a motorových vozidel. Dovoz klesl mezičtvrtletně o 1,3 % a meziročně vzrostl o 3,3 %.

Z hlediska cenového vývoje v 1. čtvrtletí celkový deflátor HDP vzrostl meziročně o 12,2 %.

Celková zaměstnanost⁴⁾ vzrostla v porovnání s předchozím čtvrtletím o 0,4 % a meziročně o 1,4 %. Celkem bylo odpracováno o 1,0 % hodin více než v předchozím čtvrtletí a meziročně více o 1,6 %.

¹⁾ *Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny uváděné údaje očištěny o změny cen, sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dnů.*

²⁾ *Příspěvky k růstu HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití, pokud není uvedeno jinak.*

³⁾ *V běžných cenách, neočištěno o sezónní vlivy.*

⁴⁾ *V pojetí národních účtů.*

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/tvorba-a-uziti-hdp-1-ctvrtleti-2023>